

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. februar 2011
Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2010-7650-0007
Dok.: CHE40613

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 107 vedrørende forslag til lov om offentlighed i forvaltningen (L 90), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. januar 2011. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Meta Fuglsang (SF).

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 107 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om offentlighed i forvaltningen (L 90):

”Hvilke undtagelsesbestemmelser er der i den nuværende offentlighedslov i forhold til aktindsigt i dokumenter, der er udvekslet mellem en minister/et ministerium og folketingsmedlemmer, f.eks. under forligsforhandlinger.”

Svar:

1. Den gældende offentlighedslov bygger – ligesom lovforslaget – på den ordning, at enhver som udgangspunkt har ret til aktindsigt i forvaltningsmyndighedernes dokumenter, men at der herfra gælder en række undtagelser. Det er således fastsat, at loven ikke gælder for visse sagstyper, visse dokumenttyper og visse oplysningstyper. Hertil kommer, at retten til aktindsigt er begrænset af særlige bestemmelser om tavshedspligt.

Den gældende offentlighedslov anerkender bl.a., at der er et behov for fortrolighed omkring den politiske beslutningsproces, og loven anerkender bl.a., at der er et rum, hvor ministre i fortrolighed skal kunne forberede og drøfte politiske beslutninger, f.eks. i forbindelse med det lovforberedende arbejde (offentlighedslovens § 2) og i forbindelse med møder mellem ministre (offentlighedslovens § 10, nr. 1).

Den gældende offentlighedslov indeholder imidlertid ikke en bestemmelse, som sigter til at beskytte det behov, en minister har for i fortrolighed at udveksle synspunkter med folketingsmedlemmer, herunder ordførerne for partierne, i forbindelse med f.eks. forberedelsen af et politisk initiativ. Offentlighedsloven indeholder dog en opsamlingsbestemmelse i lovens § 13, stk. 1, nr. 6, hvorefter retten til aktindsigt kan begrænses af hensyn til offentlige eller private interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

Som nævnt i lovforslagets beskrivelse af gældende ret, jf. pkt. 3.4.3.3 i de almindelige bemærkninger, er det forudsat, at opsamlingsbestemmelsen kun kan anvendes i begrænset omfang, og kun hvor hemmeligholdelse af hensyn til det offentlige eller private interesser er klart påkrævet. Bestemmelsen kan i første række benyttes til at tilgodese beskyttelsesinteresser, der er nært beslægtede med de interesser, som er anerkendt ved lovens øvrige undtagelsesbestemmelser, men hvor de udtrykkelige bestemmelser har vist sig utilstrækkelige. Herudover kan bestemmelsen

anvendes til at varetage beskyttelsesinteresser, der ikke har en snæver sammenhæng med de interesser, som er kommet til udtryk i undtagelsesbestemmelserne.

Bestemmelsen i § 13, stk. 1, nr. 6 (som foreslås videreført med lovforslagets § 33, nr. 5), kan – som det fremgår af det, der er anført på det nævnte sted i bemærkningerne til lovforslaget – alene anvendes, hvis retten til at blive gjort bekendt med oplysningerne i en sag eller et dokument efter et konkret skøn findes at burde vige for offentliges eller privates interesser. Aktindsigt efter bestemmelsen kan således kun afslås i det tilfælde, hvor der er en nærliggende fare for, at offentlige eller private interesser vil lide skade af betyding.

Det anførte indebærer, at bestemmelsen ikke kan anvendes alene med henvisning til, at en myndighed vil beskytte det behov, en minister har for i fortrolighed at udveksle synspunkter med folketingsmedlemmer i forbindelse med forberedelsen af et politisk initiativ. Der skal derimod foreligge en nærliggende fare for, at offentlige interesser vil lide skade af betydning, hvis der meddeles aktindsigt i de pågældende udvekslede dokumenter.

2. Om den begrænsede adgang til efter den gældende offentlighedslovs § 13, stk. 1, nr. 6, at undtage dokumenter, som en minister udveksler med folketingsmedlemmer, herunder ordførerne for partierne, i forbindelse med en politisk proces, kan der i øvrigt henvises til en sag, der er omtalt i Folketingets Ombudsmands beretning for 1992, side 52.

I den nævnte sag havde Energiministeriet med henvisning til den dagældende offentlighedslovs § 2, stk. 2 (lovgivningssager), meddelt afslag på aktindsigt i et ”Udkast til Biomassehandlingsplan”, der var sendt til samtlige partiers gruppeformænd og energipolitiske ordførere som grundlag for politiske drøftelser, og det var aftalt, at udkastet ikke skulle offentliggøres.

Ombudsmanden fandt ikke den dagældende offentlighedslovs § 2, stk. 2, anvendelig, men overvejede på eget initiativ, om der var hjemmel i § 13, stk. 1, nr. 6, til at undtage handlingsplanudkastet fra aktindsigt. Ombudsmanden afviste også dette hjemmelsgrundlag, da ”der er tale om en politisk beslutningsproces, som igennem de senere år er blevet forholdsvis almindelig (udarbejdelse af handlingsplaner, forudgående inddragelse af de politiske ordførere) [...]”.